

**REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM**

Riigikantselei
Justiits- ja Digiministeerium

Teie: 05.11.2025 nr 2-5/25-02030

Meie: (kuupäev digiallkirjas) nr 1.4-1/2988-1

**Arvamus Riigikogu liikme staatuse seaduse
ja kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse
muutmise seaduse eelnõu 750 SE kohta**

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium teeb ettepaneku mitte toetada Riigikogu liikme Andrei Korobeiniku k.a 3. novembril algatatud Riigikogu liikme staatuse seaduse ja kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse muutmise seaduse eelnõu (750 SE).

Eelnõuga sätestatakse, et kui isik on valitud Riigikogu liikmeks või Euroopa Parlamendi liikmeks, siis ei saa ta samal ajal jätkata volikogu liikmena valla- või linnavolikogus. Volikogu liikme staatus peatub seniks, kuni isik on Riigikogu liige või Euroopa Parlamendi liige.

Eelnõu seletuskirja kohaselt on muudatuse eesmärk tagada esindusdemokraatia selgus ning vältida olukordi, kus üks isik täidab samaaegselt mitut poliitilist mandaati erinevatel tasanditel. Riigikogu ja Euroopa Parlamendi liikme ülesanded on olemuslikult riikliku või rahvusvahelise iseloomuga, samas kui valla- ja linnavolikogu liikme vastutus on suunatud kohaliku elu korraldamisele ja kogukonna huvide kaitsele. Nende kahe rolli samaaegne täitmine võib seletuskirja kohaselt tekitada huvide konflikti ning vähendada selgust selles, kelle huvides ja millisel tasandil tehakse otsuseid.

Nõustume, et Riigikogu ja Euroopa Parlamendi liikmete lubamisega kohaliku omavalitsuse volikogusse on kasvanud valimiskampaanias üleriigiliste teemade ülekaal, mis võib mõjuda valijatele eksitavalt. Nende erinevate rollide samaaegne täitmine võib praktikas kaasa tuua riiklike ja kohalike huvide kokkupõrke. Samas ei kattu põhiseaduse §-s 65 sätestatud Riigikogu ülesanded ja kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse §-s 22 sätestatud volikogu ülesanded ehk kummalgi organil on seadusest tulenevalt oma pädevused, mis ei lange olemuselt kokku ega tohiks seetõttu tekitada põhimõttelisi rollikonflikte. Rollide põrkumise riskid Euroopa Parlamendi liikme mandaadiga on veelgi minimaalsemad. Euroopa Parlamendi töös ei saa ilmselt tulla ette olukordi, kus käsitletakse liikmesriigi konkreetse kohaliku omavalitsuse üksusega seotud küsimusi. Seega ei saa tekkida olukordi, kus Euroopa Parlamendi liikmel tuleks osaleda Euroopa Liidu otsuste tegemisel, näiteks investeringuprojekti rahastamise otsustamisel, mis mõjutavad otseselt konkreetset Eesti kohaliku omavalitsuse üksust, kelle volikogu liige isik samal ajal on, mis tekitaks erinevate

rollide ühitamisel huvide konflikti.¹

Võimalikke üheaegselt erinevate mandaatide teostamisest tulenevaid huvide konflikte aitavad maandada korruptsioonivastasest seadusest tulenevad meetmed². Arvestades Riigikogu ning valla- ja linnavolikogu liikmete mandaatide koguhulka (Eesti kohaliku omavalitsuse volikogudes on kokku 1684 volikogu liiget) ja Eestist valitud Euroopa Parlamendi liikmete arvu (7), ei ole võimalik, et Riigikogu liikmetest või Euroopa Parlamendi liikmetest volikogude liikmed võiksid hakata volikogudes domineerima ning võim võiks kontsentreeruda Riigikogu liikmete ja Euroopa Parlamendi liikmete kätte.

Leiame, et kohaliku omavalitsuse volikogu, Riigikogu ja Euroopa Parlamendi valimiste seadustes võiks edaspidi kaaluda ühtse reegli sätestamist, mille järgi iga järgmine mandaat tühistab eelmise. Eesmärgipärane oleks saavutada olukord, kus ühte või teise valitavasse organisse kandideerijatele ei jää peale valimisi võimalust hoida kõrvale poliitilisest vastutusest. Need, kes said valijatelt mandaadi, peavad seda ka kandma. Selle ettepaneku rakendamine nõuab aga laia poliitilist konsensust, milles ei ole hetkel kokku lepitud.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Hendrik Johannes Terras
Regionaal- ja põllumajandusminister

Olivia Taluste
5885 1453, olivia.taluste@agri.ee

¹ Vt ka Riigikogus 16. juunil 2021. a vastu võetud Euroopa Parlamendi valimise seaduse ja kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse muutmise seaduse (Euroopa Parlamendi liikme osalemine kohaliku omavalitsuse volikogu töös) eelnõu ([389 SE](#)) seletuskirjas esitatud põhjendusi.

² Huvide konflikti või selle riski vähendamiseks või maandamiseks kasutatakse tegevus- ja toimingupiiranguid, enesetaandamise kohustust, huvide avaldamist, eetikakoodekseid, sõltumatuid komisjone jne. Meetmeid on täpsemalt selgitatud Riigikogus 7. juunil 2016. a vastu võetud Riigikogu liikme staatuse seaduse ja kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse muutmise seaduse eelnõu ([181 SE](#)) seletuskirjas.